

ОРАЗОВ Г.Б., студент каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

ПОБЕРЕЖНА Н.М., канд. екон. наук, доц. каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

ЗМІСТ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПРИБУТКУ

Здійснення господарської діяльності промисловими підприємствами передбачає злагодженого та ефективного управління трудовими, фінансовими, організаційними, матеріальними, інноваційними та іншими ресурсами, якими володіє. Проте успішність таких дій вимірюється співставленням отриманого результату та витрат, які були понесені підприємством для його досягнення.

Саме фінансовий результат діяльності підприємства, а саме його економічний підсумок, який може мати дві форми прояву: прибуток або збиток і є джерелом збільшення економічного потенціалу розвитку підприємства.

Таким чином, «... прибуток є рушійною силою ринкового механізму господарювання, основним джерелом економічного та соціального розвитку підприємства й держави в цілому. Така важлива роль прибутку зумовлена його функціями:

1) оціночною: прибуток – критерій і показник ефективності діяльності, сама наявність прибутку свідчить про ефективність діяльності підприємства;

2) стимулюючою: прибуток – мета. Яка визначає поведінку суб'єкта господарювання у напрямі покращення методів роботи, рівня технологій;

3) фондоутворюючою: 1) на макрорівні – прибуток є базою економічного розвитку держави, адже через систему оподаткування мобілізуються необхідні грошові ресурси до державного бюджету; 2) на мікрорівні – є джерелом зростання ринкової вартості підприємства, розширення діяльності;

4) соціальною: на основі розподілу та перерозподілу прибутку задовольняються різноманітні потреби колективу підприємства, держави та суспільства в цілому» [1, с. 511-512].

Наведемо узагальнену класифікацію видів прибутку за пропозиціями Мошенського С. З [1, с. 513] та Коваленко Л. О., Ремньової Л. М. [2, с. 129]:

1) за змістом:

- економічний прибуток – частина загального доходу після вирахування економічних витрат (включають зовнішні (бухгалтерські) та внутрішні витрати);

- бухгалтерський (обліковий) – є сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

2) за видами діяльності:

- від операційної діяльності;
- від фінансової діяльності;
- від інвестиційної діяльності.

3) за джерелом утворення:

- від реалізації продукції;
- від реалізації активів;
- від позареалізаційних операцій.

4) за періодом який досліджується:

- базовий – прибуток, який приймається за базовий для оцінки динаміки абсолютної величини прибутку, проведення порівняльного аналізу;

- плановий – сума прибутку, яку підприємство планує отримати у звітному періоді;

- фактичний – сума прибутку, отриманого у звітному періоді, з урахуванням усіх видів доходів та витрат понесених на їх отримання.

5) за напрямом використання:

- для перерахування в бюджет;
- для споживання;
- капіталізований нерозподілений.

Список літератури: 1. Мошенський С.З. Економічний аналіз : підручник / за заг. Ред. д.е.н., проф. Заслуж. діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : ПП «Рута». – 2007. – 704 с. 2. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л.О.Коваленко, Л.М. Ремньова. – К. : Знання. – 2008. – 483 с.